

Waarom dit onderzoek?

Met deze brochure willen wij u meer informatie geven over de PEG-sonde. PEG staat voor Percutane Endoscopische Gastrostomiesonde. Uw arts heeft beslist dat het plaatsen van een PEG-sonde aangewezen is bij de behandeling die u moet ondergaan. Een PEG-sonde laat toe om een volwaardige (vloeibare) voeding, ook wel sondevoeding genoemd, rechtstreeks in de maag te brengen. Uiteraard streven wij ernaar u zo lang mogelijk via normale weg te blijven voeden, maar dit kan (zal) in de loop van de behandeling onvoldoende of niet meer mogelijk worden.

WAT IS EEN PEG-SONDE? Een Percutane Endoscopische Gastrostomiesonde geeft rechtstreeks toegang tot uw maag. Deze sonde vervangt zo de weg die het voedsel normaal aflegt van uw mond naar uw maag. Langs de PEG-sonde kunnen sondevoeding, water en (sommige) geneesmiddelen worden toegediend. De sonde blijft op zijn plaats door een inwendig en een uitwendig fixatieplaatje.

Het plaatsen van een PEG sonde

Vorbereiding

U moet 6 uur nuchter zijn voor de plaatsing, dit betekent dat u niet mag eten en drinken of roken vanaf 6 uur voor de ingreep.

Eventueel moeten antistollingsmedicatie worden gestaakt. Meld daarom aan uw behandelende arts wanneer u dergelijke medicatie neemt bv. Xarelto® , Eliquis® , Marcoumar® , Marevan® ,...

Voor andere medicatie zoals bijvoorbeeld pijnmedicatie vraagt u ook best raad aan uw arts.

Bij het plaatsen van een PEG-sonde is een korte ziekenhuisopname noodzakelijk. Gewoonlijk volstaat één overnachting. De verpleegkundige zal bloed afnemen en een infuus plaatsen. Vlak voor de plaatsing van de sonde krijgt u eenmalig antibiotica via dit infuus om het risico op infecties te verkleinen.

Als u een tandprothese hebt, zal de verpleegkundige vragen ze te verwijderen voor u vertrekt naar de ingreep. Eventueel wordt de huid ter hoogte van de buikstreek onthaard en krijgt u een operatiehemd om naar de ingreep te gaan

De plaatsing van de PEG sonde

De plaatsing van de sonde gebeurt onder lokale verdoving en wordt uitgevoerd met behulp van een instrument, de gastroscop. Dit flexibel instrument wordt via de keel ingebracht om in de maag te kijken. Er wordt dan een opening gemaakt in de buikwand waarlangs de PEGsonde vanuit de maag naar buiten (op de buik) kan worden gebracht. De hele procedure duurt ongeveer 30 minuten.

Nazorg

Verzorging van de sonde

Als u naar huis gaat, schakelt u of de verpleegkundige een thuisverpleegkundige in. Zij staat de eerste dagen in voor de dagelijkse verzorging en nauwgezette inspectie van de huid rond de sonde.

Eerste 10 tot 14 dagen na de plaatsing

Tijdens de eerste 10 tot 14 dagen na de plaatsing van de sonde zal uw verpleegkundige of thuisverpleegkundige het verband dagelijks controleren. Is het verband bevochtigd of ziet de huid rond de insteekplaats er rood uit, dan wordt het verband gewisseld en de huid rond de insteekplaats ontsmet.

Het is normaal dat er de eerste dagen wat licht rozig vochtverlies wordt afgescheiden rond deze insteekplaats.

Nadien

Na 10 tot 14 dagen, wanneer de insteekplaats goed geheeld is, kunt u de insteekplaats en de sonde zelf verzorgen. De dagelijkse verzorging houdt in dat u de huid rondom de insteekplaats wast met water en zeep, spoelt en droogt. U kunt een afdekkend verband gebruiken, maar dat hoeft niet.

Ook is het belangrijk de sonde dagelijks te 'dompelen'. Uw (thuis)verpleegkundige zal u tonen hoe dit moet gebeuren, u kunt dit nadien zeker zelfstandig doen. 'Dompelen' betekent dat u de sonde zacht op en neer beweegt, zoals bij een theezakje.

Ga hiervoor als volgt te werk:

1. Schuif de externe beschermplaat enkele centimeters naar boven. (Controleer daarbij altijd de hoogte waarop het plaatje bij aanvang op de sonde zat, zodat u het na het 'dompelen' correct kunt herplaatsen.)
2. Duw de sonde nu voorzichtig in de buik, tot aan de beschermplaat.
3. Trek de sonde dan weer terug tot een lichte weerstand voelbaar is.
4. Schuif het beschermplaatje nu terug naar de huid toe, op de hoogte waar het oorspronkelijk zat. Zorg ervoor dat er niet te veel plaats is tussen het externe plaatje en de huid (maximaal 2 mm, te vergelijken met de dikte van een munt van 2 euro). Dit is belangrijk om lekkage te voorkomen.

Het dompelen mag niet gebeuren gedurende de eerste 10 tot 14 dagen na de plaatsing, nadien moet het dompelen dagelijks gebeuren zolang de sonde ter plaatse is. De PEG-sonde moet ook dagelijks gespoeld worden, ongeacht of ze gebruikt wordt voor sondevoeding of niet. Het spoelen gebeurt met tenminste 50 ml water. U leest er meer over in het volgende hoofdstuk 'Gebruik van de sonde'.

De plaats waar de insteekplaats zich bevindt, is gevoeliger dan de huid eromheen. Dit is volkomen normaal. Zo kan het zijn dat u een riem liever niet te vast draagt.

Inspecteer zelf de insteekplaats dagelijks. Als u roodheid, zwellingen en geel-groen etterig vochtverlies (dit is een teken van infectie, vaak met koorts) waarneemt of als de insteekplaats erg pijnlijk aanvoelt, contacteer dan uw arts.

BAD OF DOUCHE

Omdat de wonde de eerste 10 tot 14 dagen nog niet geheeld is, mag u de eerste twee weken niet in bad. Na die twee weken is een bad geen enkel probleem, op voorwaarde dat de PEG-sonde goed is afgesloten en de klem goed dicht is. U kunt wel steeds een douche nemen als u de plaat afdekt, bijvoorbeeld met een plastic zakje. Na het bad of douche droogt u de sonde goed af.

HELP, DE SONDE IS UITGEVALLEN

Als de sonde zou uitvallen gedurende de eerste 10 tot 14 dagen na de plaatsing, kom dan het best zo snel mogelijk naar de spoedgevallendienst of naar de dienst endoscopie om deze te laten herplaatsen. Herplaats de sonde niet zelf.

Als de sonde nadien (na de eerste 10 tot 14 dagen) zou uitvallen, spoel uw gebruikte sonde dan goed af onder warm (niet kokend) water en herplaats deze onmiddellijk. Op die manier blijft het stomakanaal intact (als de sonde niet zou herplaatst worden, sluit de opening zich spontaan na enkele uren). Na het herplaatsen contacteert u de dienst endoscopie (tel.053/72.44.89) of uw thuisverpleegkundige, zodat er een nieuwe intacte sonde kan worden geplaatst.

Gebruik van de sonde

X De sonde kan ten vroegste 6 tot 8 uur na plaatsing gebruikt worden.

X Medicatie mag nooit samen met sondevoeding worden gegeven.

X De sonde kan verstopping ten gevolge van:

- het onvoldoende doorspoelen van de sonde met water
- het onvoldoende fijnmaken van geneesmiddelen om door de sonde te spuiten
- het doorspuiten van andere voeding (bijvoorbeeld fruitpap, soep) of vloeistoffen (zoals frisdranken, bruisend water) dan sondevoeding of water.

X Hoe kunt u het verstopping van de sonde voorkomen?

- De sonde dagelijks doorspoelen met (minstens) 50 ml water, ongeacht of de sonde in gebruik is of niet.
- De sonde doorspoelen met (minstens) 50 ml water voor en na toediening van sondevoeding en/of medicatie.
- Maak geneesmiddelen voldoende fijn, los ze op in water, zuig ze op door een grote spuit en spuit ze vervolgens door de sonde. Spoel de sonde met (minstens) 50 ml water. (niet elk geneesmiddel mag geplet worden om via de sonde toe te dienen. Vraag hiervoor raad aan uw (huis)arts of (thuis)verpleegkundige).
- Dien enkel sondevoeding of water toe, geen vloeibare voeding of andere dranken.
- Is de sonde moeilijk of niet door te spoelen, contacteer de dienst endoscopie voor advies (tel. 053/72.44.31)

Wanneer moet ik mijn (huis)arts of (thuis)verpleegkundige raadplegen?

- X Als u koorts hebt.
- X Als u een gezwollen, rode of geïrriteerde pijnlijke huid hebt die kan wijzen op een wondinfectie.
- X Als er een lekkage van sondevoeding is rond de PEG-sonde.
- X Als u aanhoudend pijn ervaart ter hoogte van de sonde.
- X Als u weerstand ondervindt bij het inlopen van de sondevoeding.
- X Als de sonde uitvalt of verstopt raakt.

Contactgegevens Dienst Gastro-enterologie

Campus Aalst (X+0)

Moorselbaan 164 - 9300 Aalst
Tel: 053 72 44 28
Gastro-Entero.Aalst@olvz-aalst.be

Campus Asse

Bloklaan 5 - 1730 Asse
Tel: 02 300 62 56
Gastro-Entero.Asse@olvz-aalst.be

Campus Ninove

Biezenstraat 2 - 9400 Ninove
Tel: 054 31 20 84
Gastro-Entero.Ninove@olvz-aalst.be

Disclaimer

De informatie in deze brochure is van algemene aard en is bedoeld om u een globaal beeld te geven van de zorg en voorlichting die u kunt verwachten. In iedere situatie, en dus ook de uwe, kunnen andere adviezen of procedures van toepassing zijn. Deze brochure vervangt dus niet de informatie die u van uw behandelend arts reeds kreeg en die rekening houdt met uw specifieke toestand. Zijn er na het lezen van deze brochure nog vragen schrijf deze eventueel op en bespreek ze in ieder geval met uw behandelend arts.

Versie 20/10/2020

Goedgekeurd door dokter Jo Vandervoort